

Отримано: 29 серпня 2017 р.

Прорецензовано: 07 вересня 2017 р.

Прийнято до друку: 18 вересня 2017 р.

e-mail: dotcom14@meta.ua

DOI: 10.25264/2311-5149-2017-6(34)-73-78

Примостка О. О. Перспективи впровадження інфляційного таргетування в Україні / О. О. Примостка // Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Економіка»: науковий журнал. – Острог: Вид-во НУ«ОА», вересень 2017. – № 6(34). – С. 73–78.

УДК 339.92

G 210 – Banks; Other Depository Institutions; Mortgages

Примостка Олена Олександрівна,

доктор економічних наук, професор, Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана

ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ІНФЛЯЦІЙНОГО ТАРГЕТУВАННЯ В УКРАЇНІ

У статті розглянуто світовий досвід упровадження політики інфляційного таргетування у світі. Проаналізовано нормативні документи Національного банку України щодо політики впровадження інфляційного таргетування, визначено етапи та механізм упровадження інфляційного таргетування в Україні. Досліджено та аргументовано причини, які ускладнюють впровадження політики інфляційного таргетування в Україні на сучасному етапі розвитку.

Ключові слова: політика інфляційного таргетування, рівень інфляції, етапи та механізм впровадження інфляційного таргетування в Україні, дорожня карта Національного банку України з переходу до інфляційного таргетування.

Примостка Елена Александровна,

доктор экономических наук, профессор, Киевский национальный экономический университет имени Вадима Гетьмана

ПЕРСПЕКТИВЫ ВНЕДРЕНИЯ ИНФЛЯЦИОННОГО ТАРГЕТИРОВАНИЯ В УКРАИНЕ

В статье рассмотрено мировой опыт внедрения политики инфляционного таргетирования в мире. Проанализированы нормативные документы Национального банка Украины относительно политики внедрения инфляционного таргетирования, определены этапы и механизм внедрения инфляционного таргетирования в Украине. Исследованы и аргументированы причины, которые затрудняют внедрение политики инфляционного таргетирования в Украине на современном этапе развития.

Ключевые слова: политика инфляционного таргетирования, уровень инфляции, этапы и механизм внедрения инфляционного таргетирования в Украине, дорожная карта Национального банка Украины по переходу к инфляционному таргетированию.

Olena Prymostka,

Doctor of Economic Sciences, Professor, Kyiv National Economic University of Vadym Hetman

PROSPECTS FOR THE INTRODUCTION OF INFLATION TARGETING IN UKRAINE

The article is devoted to the world experience in the sphere inflation targeting policy implementation. The author analyzes the influence of regulations of the National Bank of Ukraine on inflation targeting policy implementation, the stages and mechanisms of inflation targeting implementation in Ukraine. Researcher describes and argues the reasons that complicate inflation targeting policy implementation in Ukraine on modern stage of development.

Key words: Inflation targeting policy, inflation, stages and mechanisms of inflation targeting policy introduction in Ukraine, National Bank of Ukraine roadmap on transition to inflation targeting.

Постановка проблеми. Протягом останніх десятиліть у світі відбувається трансформація методичного апарату, який використовує монетарна влада у грошово-кредитній сфері. Спостерігаємо зміну основних цілей діяльності центральних банків у напрямі розроблення монетарного режиму, здатного забезпечити досягнення першочергових завдань грошово-кредитної політики за умови наявності прозорого і зрозумілого визначення мети. Еволюція цілей центральних банків зумовлена посиленням глобалізаційних процесів, підвищенням мобільності капіталу та інтеграцією національного фінансового ринку в єдиний світовий фінансовий простір. В умовах зростання відкритості та взаємозалежності економік, лібералізації капітальних потоків, проблема зростання цін набула особливої актуальності та вийшла на перший план серед завдань центральних банків світу. Саме глобалізаційні процеси зумовили необхідність визначення цінової стабільності як основної цілі грошово-кредитної політики, який отримав назву «інфляційне таргетування». Актуальність дослідження зумовлена необхідністю вдосконалити інструменти і процедури реалізації грошово-кредитної політики України. Своєчасність дослідження також обумовлена планами Національного банку України перейти найближчим часом до повноцінного режиму інфляційного таргетування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам дослідження режиму інфляційного таргетування присвячені праці відомих зарубіжних і вітчизняних науковців. Вагомий внесок у розбудову теоретико-методологічних засад грошово-кредитного регулювання економічного розвитку здійснили С. Буковинський [1], О. Вовчак [2], А. Гриценко [3], В. Лагутін [4], В. Міщенко [5], С. Міщенко [6], С. Науменкова [7], В. Стельмах [8], М. Фрідман, І. Фішер [9], І. Чугунов [10], Дж. Штейн [11], Б. Бернанке [12], А. Батіні [13], П. Бофінгер [14] та ін. Незважаючи на широке висвітлення в науковій літературі теоретичних основ інфляційного таргетування, його принципів, переваг і недоліків, порівняно з іншими режимами грошово-кредитної політики, існує потреба систематизації та узагальнення теоретико-методичних аспектів інфляційного таргетування, визначення максимально ефективного середовища його реалізації.

Мета статті – визначити особливості розвитку вітчизняного механізму грошово-кредитного регулювання економіки та перспективам упровадження режиму інфляційного таргетування.

Виклад основного матеріалу. Як зазначає В. Міщенко, таргетування інфляції – це стратегія грошово-кредитної політики, спрямована на підтримання стабільності цін, шляхом мінімізації відхилення рівня інфляції від оголошеної інфляційної мети, за допомогою основних інструментів ГКП. На думку вченого, економічний зміст таргетування інфляції полягає не в досягненні низького рівня інфляції будь-якою ціною, а у зниженні інфляційних очікувань усіх суб'єктів господарювання шляхом підвищення їх довіри до монетарної політики центрального банку [15, с. 41–42]. М. Безнощенко [16, с. 45] визначає таргетування інфляції як особливу модель грошово-кредитної політики, що характеризується публічним проголошенням середньо- та/або довгострокового цільового орієнтира інфляції та одночасною, або поступовою відмовою від встановлення будь-яких інших середньо- та/або довгострокових цільових орієнтирів для грошово-кредитної політики. Ми погоджуємося з автором, що режим інфляційного таргетування допоміг країнам, які його запровадили, досягти стабільно низьких темпів інфляції та сталих темпів економічного зростання в довгостроковому періоді.

Інфляційне таргетування означає, що уряд або центральний банк визначають так званий цільовий рівень інфляції – рівень, якого намагатимуться досягнути, щоб уникнути макроекономічних дисбалансів. Доволі часто саме центральний банк своїми монетарними заходами (завдяки політиці відсоткової ставки, резервування, кредитів рефінансування тощо) сприяє досягненню цього цільового показника. Для успішного впровадження потрібно дуже багато факторів: відносне збалансування бюджету або невеликий дефіцит зі зрозумілими джерелами фінансування; платоспроможність банківської системи, а також бізнесу та населення; стійкість національної валюти (можливе лише незначне коливання).

Режим інфляційного таргетування характерний як для розвинених країн, і країн, що розвиваються, так і для країн із перехідною економікою (таблиця 1). За даними МВФ близько у 28 країнах світу впроваджено інфляційне таргетування, зокрема це Австралія, Великобританія, Канада, Ізраїль, Мексика, Норвегія, Польща, Угорщина, Туреччина, Швеція та ін. Першою країною, яка в грудні 1989 року прийняла режим інфляційного таргетування, була Нова Зеландія. Варто відзначити, що Вірменія, Чехія, Угорщина та Польща такий монетарний інструмент запровадили у складний час переходу від планованої до ринкової економіки.

Таблиця 1

Результати впровадження інфляційного таргетування в окремих країнах світу

№	Країна	Рік впровадження	Рівень інфляції на дату впровадження, %	Рівень інфляції у 2010 році, %	Цільова інфляція, %
1	Канада	1991	6.90	2.23	2 +/- 1
2	Великобританія	1992	4.00	3.39	2
3	Австралія	1993	2,00	2,65	2-3
4	Ізраїль	1997	8.10	2.62	2 +/- 1
5	Польща	1998	10.60	3.10	2.5 +/- 1
6	Угорщина	2001	10.80	4.20	3 +/- 1
7	Мексика	2001	9.00	4.40	3 +/- 1
8	Норвегія	2001	3,6	2.76 2.5 +/- 1	
9	Сербія	2006	10.80	4 – 8	

Джерело: побудовано автором із використанням [17].

Країни, які використовують на практиці режим інфляційного таргетування, прагнуть до так званого рівня «повзучої» інфляції в межах до 5%. Такі країни як Іспанія, Словаччина та Фінляндія були змушені відмовитися від таргетування інфляції, приєднавшись до зони євро, та переорієнтувавши свою грошово-кредитну політику, відповідно до вимог Європейського центрального банку, який не оголошує чітких кількісних цільових показників інфляції. До таких банків також належать Банк Японії, Швейцарський

національний банк, Федеральна резервна система США, що відповідає за монетарну політику [18].

Запровадження режиму таргетування інфляції в Україні пройшло досить довгий шлях (таблиця 2), але на сьогодні не було впроваджено повною мірою. Процес руху монетарної влади до створення передумов для повноцінного використання режиму інфляційного таргетування доречно поділити на три етапи.

Таблиця 2

Етапи та механізм упровадження інфляційного таргетування в Україні

Часовий період	Етапи інфляційного таргетування та складові елементи його запровадження	Економетричні моделі	Цільовий рівень інфляції та розміри інфл. коридору
Короткостроковий період (2006–2009 рр.)	Комплексне інфляційне таргетування (спрощене) 2006–2009 рр. (4 роки).	Малі (2 фактор)	3 % ± 3 %
	Інституціональні реформи: – скасування державного фіскального домінування; – надання центральному банку необхідного рівня незалежності, а також права встановлювати орієнтир інфляції та нести відповідальність за його досягнення; – узгодження дій Національного банку, міністерства економіки та міністерства фінансів, спрямоване на цінову стабільність, економічне зростання та наповнення бюджету.		
	Визначення проміжних цілей і встановлення орієнтирів у формі: – забезпечення економіки необхідною кількістю грошей, відповідно до обсягів вироблення валового продукту, зорієнтоване на економічне зростання, і водночас уникнення запуску в обіг надлишкових коштів; – утримування валютного курсу в межах встановленого коридору як із метою підтримки загальної валютно-фінансової стабільності, так і з метою стримування розгортання інфляційних очікувань із боку населення; – помірне зниження кредитних ставок із метою стимулювання процесів кредитування реального сектору економіки (всіх форм виробництва товарів народного споживання, крім виробництва горілчаних напоїв); у випадках підвищення ІСЦ за межі припустимого коридору збільшення відсоткових ставок за кредитами має відбуватися у випадках кредитування населення, яке отримує кошти з метою їх подальшого використання у сфері споживання. Це буде стримувати сукупний попит і зрівноважувати цінову ситуацію.		
	Вирішення соціальних питань: – утримування рівня безробіття до 5%; – щорічне підвищення реальної заробітної плати, частка якої має надаватися в неготівковій формі і не вилучатися в готівковий обіг.		
Середньостроковий період (2006–2012 рр.)	«М'яке» інфляційне таргетування (вибіркове) 2010–2012 рр. (3 роки).	Середні (3 фактори)	3 % ± 2 %
	Досягнення макроекономічної стабільності в межах установленого інфляційного коридору. Удосконалення цінового індексу як цільового орієнтира за режиму інфляційного таргетування. Розширення валютного коридору.		
Довгостроковий період (2006–2015 рр.)	«Жорстке» інфляційне таргетування (повне) 2013–2015 рр. (3 роки).	Великі (4 фактори і більше)	3 % ± 1 %
	Набуття центральним банком фактичної незалежності від уряду в питаннях проведення монетарної політики в умовах забезпеченості відповідними законодавчими актами. Запровадження плаваючого валютного курсу де-факто.		

На сьогодні Національним банком України були розроблені «Основні засади грошово-кредитної політики на 2015 рік» та Дорожня карта Національного банку України з переходу до інфляційного таргетування (таблиця 3), у яких зазначено, що стратегічною метою НБУ є досягнення та підтримання в середньостроковій перспективі низьких стабільних темпів інфляції (5% на рік із допустимим відхиленням: ±1%) і поступовий перехід до інфляційного таргетування.

До основних проблем упровадження режиму інфляційного таргетування в Україні можна віднести відсутність макроекономічних та інституційних передумов, низький рівень довіри населення до банківської системи загалом недостатньо розвинутий фінансовий ринок, недостатня підготовка персоналу в роботі

в аналітично-прогнозній системній базі макроекономічних моделей тощо. Перехід України до інфляційного таргетування забезпечить реформування структури НБУ з метою підвищення незалежності від інших гілок влади у вирішенні питань грошово-кредитної політики, а відкритість перед суспільством у проголошенні офіційної кількісної мети щодо інфляції підвищить відповідальність центрального банку за результати діяльності [19, с. 20].

Таблиця 3

Дорожня карта Національного банку України з переходу до інфляційного таргетування

Період	Умови	Режим	Параметри	Цілі політики
До 2014 р.	Фіксований обмінний курс	Фіксований обмінний курс	Утримання завищеного обмінного курсу фіскальне домінування	Курсова стабільність
2014 р.	Криза	Еклектична політика	Перехід до гнучкого курсоутворення монетарне таргетування фіскальне домінування	Стабілізація фінансової системи забезпечення життєздатності держави і мінімізація девальвації
2015–2016 рр.	Стабілізація фінансової системи	Перехід від монетарного таргетування до ІТ	Плаваючий валютний курс перехід до активної процентної політики	Дезінфляція і нарощування міжнародних резервів стабілізація валютного ринку
2017 р. –	Стийке економічне зростання	Інфляційне таргетування	Плаваючий валютний курс процентна ставка – основний інструмент	Однознакова ціль щодо інфляції нарощування міжнародних резервів

Складено автором на основі [25].

Можливість застосування політики інфляційного таргетування в Україні ускладнюється невирішеною кількістю багатьох проблем різного характеру, які загалом складають сукупність економічних, монетарних, фіскальних і соціальних факторів, які мають безпосередній вплив на характер протікання інфляційних процесів та на рівень макроекономічної стабільності.

1. Економічні фактори формуються із таких складових: низький рівень залучення внутрішніх інвестицій в економіку країни, структурні перекося в економіці та значна доля тіньової економіки, недостатній рівень розвитку малого та середнього бізнесу в разі імпортозалежності країни.

2. Монетарні фактори, серед яких надлишкова емісія грошей в обігу, невиважена структура грошової маси (завищені обсяги готівкових грошей в обігу), високий рівень відсоткових ставок за кредитами, великий розмір розбіжності між процентними ставками за депозитами та за кредитами, засилля іноземної валюти на внутрішньому ринку, осідання великої кількості грошей на руках у населення та високі темпи інфляції суттєво впливають на ефективність реалізації режиму інфляційного таргетування.

Політика монетарного таргетування має сенс, коли рівень інфляції незначний. У розвинутих країнах такий цільовий рівень є 2%, річний – плюс-мінус 1%, тобто від 1% до 3%. Якщо інфляція не вписується в цільовий коридор, то центральний банк повинен втручатися і діяти. В Україні, де інфляція досягає 50%, про інфляційне таргетування говорити складно і, можливо, передчасно на тлі відсутності політики досягнення макроекономічної стабільності [21]. Прогноз інфляції на основі даних Дорожньої карти свідчить про значні темпи інфляції, тобто наприкінці 2020 р. ціни становитимуть від 186% до 220% рівня 2014 р. (таблиця 4).

Таблиця 4

Розрахуємо приблизний розвиток інфляції згідно з Дорожньою картою НБУ з переходу до інфляційного таргетування (ІТ)

Таргети		Розрахунки зміни цін за 2016–2020 рр., % до 2014 року							
2016 р.	12%±3%		2014 р.	2015 р.	2016 р.	2017 р.	2018 р.	2019 р.	2020 р.
2017 р.	8%±2%	min	100%	143,3%	156,2%	165,6%	172,2%	179,1%	186,2%
2018 р.	6%±2%	max	100%	143,3%	164,8%	181,3%	195,8%	207,5%	220,0%
2019 р.	5%±1%								
2020 р.	5%±1%								

3. Фіскальні фактори містять у собі низький рівень ефективності використання кредитних ресурсів, наявність бюджетного дефіциту, внутрішнього і зовнішнього боргу.

4. Інституціональні фактори, до яких належить відсутність правового поля необхідного рівня розвитку, та, зокрема, недосконалість податкової системи, недостатній рівень незалежності Національного банку від уряду, високий рівень монополізації на внутрішньому ринку і, як наслідок, відсутність необ-

хідного рівня конкуренції, неузгодженість дій економічних, банківських і фінансових інституцій, а також нерозвиненість фондового ринку. Політична нестабільність і відсутність виваженої політики макроекономічного зростання пов'язана із недосконалістю засобів державного регулювання та високим рівнем корумпованості, що також мають негативний вплив на ефективність реалізації політики таргетування.

Підтвердження можливої економічної неефективності впровадження політики таргетування інфляції в Україні за сценарієм, користуючись досвідом інших країн, знаходимо в історичних ретроспективах. У 60-ті рр. XX ст. багато політологів звернули увагу на те, що інститути державної влади, створені в колоніях за зразком метрополій, через деякий час після відходу колонізаторів змінювали свої функції, повертаючись у систему традиційних відносин. Щось подібне ми спостерігаємо в СРСР і в сучасній Україні: парламент, партії, вибори, суди, банки і багато інших інститутів виконують функції, багато в чому відмінні від тих, що закріплені за ними в західних демократіях. Для пояснення цього явища американські політологи Г. Алмонд і Верба ввели поняття «політична культура», яке поряд із іншими чинниками, впливає на характер економічної та політичної системи, форми та методи функціонування державної влади та інших інститутів. Американські політологи підкреслювали: «Розвиток у цих державах демократичної моделі держави потребує більшого, ніж наявність формальних інститутів демократії: загального виборчого права, політичних партій, виборчих законодавчих органів. Усе це є і в тоталітарній моделі участі, нехай і не у функціональному, але у формальному вигляді. Демократична форма політичної системи участі вимагає також наявності сумісної з нею політичної культури» [22, с. 3–5]. Тобто наявність інституційної інфраструктури та формальні атрибути, задекларовані владою, не завжди реально виконуються та призводять до запланованих результатів. Одним із постулатів сучасних лібералів є відхід держави від жорсткого управління економікою, скорочення державних витрат і економічне регулювання винятково монетаристськими методами: податками і коливанням валютного курсу. Ці методи взяті із західних економічних теорій, однак у нашій країні в 90-ті рр. XX ст. вони призвели до економічного спаду. Таке явище можна пояснити «Феноменом Плеханова» суть якого полягає в тому, що в принципово різних суспільствах однакові за формою заходи можуть привести до діаметрально протилежних результатів [23]. У країнах із тривалими ринковими традиціями відхід держави від жорсткого регулювання економіки може стимулювати зростання приватної ініціативи, а в тих, де вона була «вбита» десятиліттями державного соціалізму, може зупинити будь-яке виробництво. Там, де держава ефективно контролює суспільство через органи представницької демократії, скорочення державних витрат проходить відносно справедливо, здебільшого завдяки найбільш забезпеченим верствам населення, що не призводить до соціальних конфліктів, «мінімальна держава» веде до пограбування бідних верств населення. Всі перелічені фактори свідчать не на користь позитивного результату від введення режиму інфляційного таргетування.

5. До соціальних факторів, насамперед, можна віднести низький рівень довіри населення до банківської системи та до держави, психологію поведінки населення в періоди інфляційного очікування, яка формується на сукупності політичної, економічної та соціальної нестабільності у країні і є депресивно-тривожною та філософію буття населення, основу якого становить постійно зростаючий попит на гроші та бажання отримання надприбутків.

Серед зазначених факторів особливо небезпечним щодо стратегічного економічного розвитку є низький рівень довіри населення до держави загалом і до банківської системи, зокрема. За останніми дослідженнями діяльність НБУ повністю схвалюють лише 3%, підтримують 17,1%, не підтримують – 77,3%. Найвищий антирейтинг державного регулятора на Півдні України (91,4%), а найнижчий – на Сході (69,7%). Активно критикують НБУ за «дуже погані» результати боротьби з інфляцією (75,2%), стабільний курс гривні (83,6%), збереження заощаджень (68,5%), а також збереження валютних резервів (64,9%). Крім того, опитані українці (63 %) незадоволені тим, як Національний банк забезпечує надійну роботу банків [24].

У сучасних умовах реалізація монетарного режиму, що базується на цінновій стабільності в Україні, ускладнюється низкою негативних чинників, серед них основними є такі:

1) військові дії на Сході України, які загострюють політичну та економічну нестабільність у країні та зумовлюють невизначеність щодо подальшої ситуації;

2) високі девальваційні очікування населення (девальвація національної валюти за 2 роки становила понад 48,6%);

3) значний рівень доларизації економіки України. З початку 2015 р. відновилися тенденція щодо зростання доларизації і за показником частки депозитів в іноземній валюті у грошовому агрегаті М2 становив: 38,4% [25].

Висновки. Отже, враховуючи вищевикладене, для ефективного впровадження режиму інфляційного таргетування необхідно підвищити рівень довіри населення до банківської системи, провести вдосконалення банківської політики, що зменшить масу готівкових грошей в обігу, скоротити обсяги зовнішніх кредитів, збільшувати обсяги кредитування виробництва непродовольчих і особливо продовольчих товарів, що поступово призведе до вирівнювання структурного перекосу, який українська економіка отримала у спадщину від Радянського Союзу і який за роки незалежності не тільки не виправила, а навпаки, ще

більше посилила. Визначити пріоритети розвитку підприємницької діяльності в напрямі використання отриманих кредитів на розробку та залучення новітніх технологій у виробництво, що дозволить поступово скорочувати собівартість товарів і послуг та відповідно стримувати посилення інфляції витрат. Також необхідно спрямувати зусилля на боротьбу з тінізацією економіки, поступово, з кожним роком усе більше, обмежуючи кількість грошових коштів, які обертаються або потенційно можуть обертатися в тіні. Зменшити рівень безробіття завдяки розвитку програм цільового фінансування на відкриття власної справи, запровадження старт-ап проектів за спрощеною процедурою, що дозволить збільшити кількість працівників виробничої сфери, зменшити кількість бюджетних працівників. Забезпечення економіки країни необхідною кількістю грошей, не використовуючи емісійні механізми поповнення державних грошових каналів, позитивно вплине на економічну ситуацію у країні.

Література:

1. Буковинський С. А. Глобальна фінансова нестабільність: інституційні ризики для грошово-кредитної політики України / С. А. Буковинський, О. Л. Яременко // *Економічна теорія*. – 2012. – № 2. – С. 52–61.
2. Вовчак О. Інституційні детермінанти формування монетарної політики в Україні / О. Вовчак, М. Хмельярчук // *Вісник Національного Банку України*. – 2010. – № 9. – С. 3–10.
3. Гриценко А. Концептуальні засади переходу до нової парадигми монетарної політики / А. Гриценко // *Економіка України*. – 2009. – № 2. – С. 31–41.
4. Лагутін В. Д. Бюджетна та монетарна політика : координація в трансформаційній економіці / В. Д. Лагутін. – К. : КНТЕУ, 2007. – 248 с.
5. Міщенко В. І. Удосконалення дії каналів трансмісійного механізму грошово-кредитної політики в Україні в умовах переходу до таргетування інфляції / В. І. Міщенко, С. В. Міщенко // *Актуальні проблеми економіки*. – 2015. – № 1. – С. 421–428.
6. Міщенко С. Економіко-статистичний аналіз факторів монетизації економіки / С. Міщенко // *Вісник Національного банку України*. – 2012. – № 1. – С. 31–33.
7. Монетарна політика Національного банку України: сучасний стан та перспективи змін : монографія / В. С. Стельмах та ін. – К. : НБУ, 2009. – 404 с.
8. Науменкова С. Основні напрями координації грошово-кредитної та бюджетно-податкової політики / С. Науменкова, С. Міщенко // *Вісник Національного банку України*. – 2012. – № 5. – С. 13–21.
9. Фишер И. Покупательная способность денег / И. Фишер. – М. : Дело. – 2001. – 198 с.
10. Фінанси України : інституційні перетворення та напрями розвитку / За ред. І. Я. Чугунова. – К. : ДННУ АФУ, 2009. – 848 с.
11. Stein, J. C. Monetary Policy as Financial Stability Regulation / C. Jeremy Stein // *The Quarterly Journal of Economics*. – 2012. – Vol. 127 (1). – P. 57–95.
12. Bernanke B. S. Inflation targeting : a new framework for monetary policy? [Електронний ресурс] / B. S. Bernanke, F. S. Mishkin // *Journal of Economic Perspectives*. – 1997. – 11(2). – Режим доступу : <http://pubs.aeaweb.org/doi/pdfplus/10.1257/jep.11.2.97>.
13. Batini N. Under what conditions can inflation targeting be adopted? The experience of emerging markets [Електронний ресурс] / N. Batini, D. Laxton // *Central Bank of Chile Working Papers*. – 2006. – № 406. – Режим доступу : http://www.researchgate.net/publication/4813510_Under_What_Conditions_Can_Inflation_Targeting_Be_Adopted_The_Experience_of_Emerging_Markets.
14. Bofinger P. Monetary policy : goals, institutions, strategies, and instruments [Електронний ресурс] / P. Bofinger, J. Reischle, A. Schächter. – Oxford University Press. – 2001.
15. Міщенко В. Методологічні та методичні проблеми запровадження таргетування інфляції / В. Міщенко // *Вісник Національного банку України*. – 2006. – № 5. – С. 40–45.
16. Безнощенко М. В. Таргетування інфляції в європейських країнах : дис. ... канд. екон. наук / М. В. Безнощенко ; спец. 08.05.01 – Світове господарство та міжнародні економічні відносини ; Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка ; Інститут міжнародних відносин. – К., 2004. – 207 с.
17. Hammond, Gill, 2011, «State of the Art of Inflation Targeting», Centre for Central Banking Studies Handbook. – No. 29, (London : Bank of England).
18. <http://finance.mnau.edu.ua>.
19. Про Основні засади грошово-кредитної політики 2015 рік : Рішення Національного банку України від 11.09.2014 р № 28 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/vr028500-14>.
20. Про схвалення Прогнозу економічного і соціального розвитку України на 2015 рік та основних макропоказників економічного і соціального розвитку України на 2016 і 2017 роки : Постанова Кабінету Міністрів України від 27.08. 2014 р. № 404 зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/404-2014-%D0%BF>.
21. http://www.razumkov.org.ua/ukr/expert.php?news_id=5561.
22. Almond G., Verba S. 1989. *The Civic Culture : Political Attitudes and Democracy in Five Nations*. L., SAGE
23. Плеханов Г. В. Сочинения. К аграрному вопросу в России / Г. В. Плеханов. – Сочинения. Т 15. М.-Л. : Государственное издательство. – С. 20–76.
24. <http://www.socis.kiev.ua/ua/rezul-taty-doslidzhen.html>.
25. Національний банк України – офіційний сайт bank.gov.ua.